

Място
за Вашата
реклама

Тук е мястото
за Вашата реклама

Тревненска СЕДМИЦА

13.02.2019 г.

бр. 6 (1979)

цена 0.50 лв.

ОБЩНСКИ ВЕСТНИК

„Тревненска седмица“ е правопреемник на вестниците „Тревненско ехо“, „Пробуда“, излизали до 1942 г., и „Тревненски зов“, чийто първи брой е излязъл на 7 септември 1959 г.

СД „КИС“

Събев, Денчев и Сие

Строителни материали, В и К части,
ел. материали, топло и хидро изолации

РАБОТНО ВРЕМЕ:

8.00 - 19.00 ч.

събота и неделя:

8.00 - 13.00 ч. и 15.00 - 19.00 ч.

НА ДРЕБНО И ЕДРО! ДОСТАВКА НА МЯСТО!

тел.: 0677/624 09, 34 55, моб. 0899/81 57 81

ТРЕВНЕНСКИТЕ КЪЩИ

КАНТОРА ЗА ИМОТИ

www.triavna.bg

0889 62 82 92

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА УЧИЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ТРЯВНА СЕ ЗАПОЗНАХА С НОВИЯ ПРОЕКТ НА SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ НАСОЧЕН КЪМ ПРЕВЕНЦИЯТА НА ТРАФИКА НА ДЕЦА

„СВЕТУЛКА - ОСВЕТИ МРАКА,, ЦЕЛИ
РАЗРАБОТВАНЕТО НА МЕТОДИЧЕСКО
ПОСОБИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕЦАТА,
КОЕТО ДА ВЛЕЗЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА
СИСТЕМА

**65 950 ДУШИ СА
ПОСЕТИТЕЛИ ОБЕКТИТЕ
НА СПЕЦИАЛИЗИРАН
МУЗЕЙ - ТРЯВНА ЗА
2018 г.**

**ТОВА СОЧАТ ДАННИТЕ ОТ
ПУБЛИЧНИЯ ОТЧЕТ ЗА
ДЕЙНОСТТА НА СМРЗИ -
ТРЯВНА ЗА ИЗМИНАЛАТА
ГОДИНА**

материалът четете на стр. 5

четете на стр. 4

Освети мрака!

Информирай се, за да се предпазиш.

ОБЯВЛЕНИЕ

Община Трявна уведомява, че с Решение № 12 /31.01.2019 г. на Общински съвет - Трявна е разрешено изработване на трасировъчен план за трасе на кабелна линия 0,4 kV до промишлена сграда в ПИ с идентификатор 73403.501.238 по КК на гр. Трявна с отреждане „за производствени дейности - шивашко производство„.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ ЗА ПРОДАЖБА НА НЕЗАВЪРШЕНАТА ЧАСТ ОТ ЧЕТВЪРТИ И ПЕТИ БЛОК НА БОЛНИЦАТА В ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ И РАЗПОРЕЖДАНЕ С ИМОТИ - ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ РАЗГОРЕЩИ СТРАСТИТЕ В ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

Предложението относно приемане на Програма за управление и разпореждане с имоти - общинска собственост за 2019 г. бе разгледано от Общински съвет Трявна. В началото дискусиата започна с въпроси, касаещи очакваните приходи. Румяна Цанева от общинска администрация изрази своите опасения, че 58 000 лв., дължими от фирма «Здравец» няма да могат да бъдат събрани.

Румяна Цанева: „Гледали сме реално да заложим приходи. По отношение на приходите от наем за предната година са постъпили 104 333 лв., затова сме заложили в съответствие с това, което е постъпило миналата година. Това, което аз се опасявам, че няма да постъпи са 58 000 лв. от продажба на дървесина от фирма „Здравец“, за периода 2015 - 2018 година, тъй като договорът за управление на горските територии изтече. Извършва се инвентаризация, която все още не е

приключила. До изработването на нов горскоселански план, освен санитарни сечи, не може да бъде добивана дървесина, но така, или иначе, тези пари са дължими от фирма „Здравец“, и ние сме длъжни да ги заложим, но аз лично се опасявам, че няма да постъпят.“

Арх. Константин Брънеков /ПП Герб/ предложи Програма за управление и разпореждане с имоти - общинска собственост за 2019 г. да бъде допълнена с:

Арх. К. Брънеков /ПП Герб/: „Аз предлагам да се включи в Програмата втори етаж на четвърти и пети блок, незавършената част, на болницата, която е собственост на общината. Първият етаж, мисля, че на пети блок, го дарихме на Министерство на здравеопазването, а пък вторият етаж остава като възможност да бъде купен. Затова предлагам да бъде включен в графата на имотите, които са за продажба

- за откриване на процедура.“

Така направеното предложение бе подложено на гласуване, където „За“, бяха 11 общински съветника, 4 гласуваха „въздържал се“, и 1 „против“.

В правото си на отрицателен вот инж. Стефан Данаилов /МК „Пряка демокрация„/ поясни:

Инж. Ст. Данаилов: „Надявам се че обществото в Трявна ще се посъбуди малко да види какво става в общинския съвет и най-после да зададем въпроса така ли трябва да се действа в общински съвет Трявна? Аз съм бил дълги години в тази зала и са изказвани много противоречиви мнения, имало е спорове обаче такива неща никога не са се случвали. Така ли ще я караме за напред - вкарване в последния момент на части от болницата, завършена, или незавършена, опазвана от други кметове преди мене и след мене. Аз се надявам, че и администрацията ще

продължава на стр.3

ОБЯВИ

❖ Продавам изгодно малка, готварска печка с два котлона и фурна, тел: 0889458522

Забележка: Редакцията не носи отговорност за съдържанието и данните в обявите и рекламите!

**РЕДАКЦИЯТА на вестник
„Тревненска седмица,, очаква
Вашите МАЛКИ ОБЯВИ
до 15 думи.**

Цената е **0.40 лв. на дума** (без предлози и съюзи), телефоните се таксуват като една дума. Публикуване на благодарности, поздравления, некролози стандартно **каре 7x4 см. - 10,00 лв.**

Карета с по-големи размери се таксуват по **0.70 лв./ кв. см.**

**Обявите се приемат в офиса
на редакцията най-късно
до 12:00 часа в петък.**

ЕТ "КОНСУЛТ - СТЕФКА ХАРИТОНОВА"

Сертифицирана към камарата на независимите оценители в България

- Изготвяне на пазарни оценки от лицензиран оценител;
- Посреднически услуги при сделки с недвижими имоти

**Гр. Трявна, ул. „Ангел Кънчев“ 51
сл. тел. 0677 6 22 81, 0899 80 50 49**

МЯСТО ЗА ВАШАТА РЕКЛАМА

Тревненска СЕДМИЦА

Марина Гашпарова
Управител и главен редактор

5350 Трявна, ул. „Ангел Кънчев“33
тел: 0894 712 844

e-mail: trevnenska_sedmitsa@abv.bg

Тревненска седмица

УВЕЛИЧАВАТ ДАНЪК МПС И ДАНЪК ВЪРХУ НЕДВИЖИМИТЕ ИМОТИ С МИНИМАЛНА СТАВКА

ТОВА СТАНА ЯСНО СЛЕД ГЛАСУВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ОТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ТРЯВНА

В края на 2018г. се заговори за увеличение на два от данъците - този за МПС и за недвижими имоти, които не са основно жилище на собственика. Увеличението идва от национално ниво, след промени в Закона за местните данъци и такси. А процедурно законът трябва да се спази, след изменение и допълнение в Наредбата за определяне на местни данъци и такси за съответната община.

На заседание на Общински съвет Трявна, проведено се на 31.01.2019г., когато бе и крайния срок за утвърждаване на промените, бе разгледано съответното предложение. От общинска администрация предложиха минимални ставки за увеличение на съответните данъци.

Дискусията, сред об-

щинските съветници бе насочена главно към данъка за МПС. Теодора Петкова от Отдел Местни данъци и такси в Община Трявна разясни готвените промени в цифри.

Т. Петкова: „Примерно за автомобил до 5 години, 70 киловата, с Евро 6, дизел, данъкът е бил 42,34лв. - сега ще стане 34, 78лв. Автомобил до 15 години, 70 киловата с Евро 4 данъкът е бил 28,35 лв. сега става 39,31лв. Ако при същите данни, катализаторът е Евро 3, данъкът е бил 28,35лв., става 39,14лв. При Евро 2, при същите киловати данъкът е бил 34,02 лв. би станал 54,52 лв.,“

Въпреки, че промяната е на национално ниво, част от общинските съветници изразиха своите аргументи, подчертавай-

ки, че няма да подкрепят предложението.

Т. Рачева /БСП/: „Заявявам, че няма да подкрепя това предложение. Напълно ми е ясно, че това е решение, взето от Правителството, но мисля, че по този начин се удрят точно хора, които са с най-ниски доходи в нашата държава и още по-малко в нашия град, в който заплатите от 500-600лв. може би са добри заплати, и просто е кошунство да се товарят хората по такъв начин.“

Инж. Л. Бучев /МК „Промяна,“/: „Хората които се опитваха да защитават тази наредба, мотивираха нейното въвеждане с това, че ужким тя била пазела екологията. Тогава се зададе въпросът, след като пази екологията, какво

правим с хората, които имат коли на газ - ви уредби, защо един 15 или 20 годишен автомобил, който е бензинов и кара на газ, при положение, че газта е доказано най-екологично чистото гориво, трябва да бъде наказан с увеличаване на този данък?! И понеже този въпрос не е решен във въпросната наредба, аз съм убеден, че вдигайки данъка тревненци и плачковчани няма масово да тръгнат да си прощават старите автомобили и да започнат да си купуват нови.“

С аргументите се съгласиха и от общинска администрация, като подчертаха, че дори да не бъде прието предложението, увеличението ще влезе в сила.

Дончо Захариев: „Напълно сме наясно и сме

съгласни с доводите, които давате, но това просто е закон, който ние сме длъжни да изпълним и да го внесем. Повярвайте, че след решението, той ще бъде върнат на представителите на държавната власт, предлагам в лицето на Областна администрация, защото той просто е закон, който ние не изпълняваме.“

Т. Петкова: „Законът е с посочен срок 31 януари за гласуване. Ако не се приеме се прилагат минималните ставки, но така, или иначе, има текстове в закона, които трябва да променим в съответствие с Наредбата.“

С 8 гласа „за,, 4 „против,, и 3 „въздържал се,, Общински съвет - Трявна прие така внесеното предложение.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ВКЛЮЧВАНЕ ЗА ПРОДАЖБА НА НЕЗАВЪРШЕНАТА ЧАСТ ОТ ЧЕТВЪРТИ И ПЕТИ БЛОК НА БОЛНИЦАТА В ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ И РАЗПОРЕЖДАНЕ С ИМОТИ - ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ РАЗГОРЕЩИ СТРАСТИТЕ В ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

продължение от стр.2 направим всичко възможно това да не се преведе в действие, но лично аз изпитвам дълбоко съжаление от току-що приетото решение.“

Тезата подкрепи и инж. Драгомир Николов /МК „Възрожденска Трявна,“/ като подчерта и последните от необмислените и бързо взети решения.

Инж. Д. Николов: „Каква ще бъде приходната част, нали имаме 330 000 лв., заложен. Сега залагаме един допълнителен обект, за каква сума?!“

Ако евентуално се проваде, къде отива този разход. Заради това Ви казвам, че необмислени предложения водят до такива решения. Объркваме и целия бюджет. Тези 330 хиляди са заложен в бюджета и накрая ще отчетем излишък.“

Арх. Константин Брънеков взе думата, за да обясни причините за своето предложение, като подчерта, че тази част от сградата не се предлага за първи път в програмата.

Арх. К. Брънеков: „Проблемът е, че тази част

стои безстопанствена - няма кой да я поддържа. Имало е досега две процедури - никой не се е явявал. И сега има шанса никой да не се яви и да не прояви интерес. Просто по този начин се дава възможност, евентуално с тези средства, да подпомогнем също на болницата след продажбата, защото те ще бъдат допълнителни. Ние дарихме част от сградата - единият етаж от това, което два пъти се е пробвало да бъде продадено. Това е не-

завършената, северната част на сградата - тя е безстопанствена и каквото и да се реши да се прави там, то ще бъде свързано с болницата. Въпросът е, че тази безстопанствена сграда имаме шанс нещо да се случи, защото там нито можем да участваме по програми, нито нищо, защото не се извършва дейност. Предложението ми не е направено с някаква користна цел или, че искаме да ретнем от болницата. Идеята е просто нещо да

се получи с тази част.“ Бурните емоции по темата продължиха, а арх. Константин Брънеков оттегли предложението си, като поясни, че ще го дообмисли.

Арх. К. Брънеков: „Нека да ги уточним нещата, защото аз ги бях повдигнал на комисия. Оказва се, че няма да има никакъв проблем, защото там единствено, само трябваше, да бъде обособен като самостоятелен обект, така или иначе ще има някакъв вид процедура.“

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА УЧИЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ТРЯВНА СЕ ЗАПОЗНАХА С НОВИЯ ПРОЕКТ НА SOS ДЕТСКИ СЕЛИЩА БЪЛГАРИЯ НАСОЧЕН КЪМ ПРЕВЕНЦИЯТА НА ТРАФИКА НА ДЕЦА

„СВЕТУЛКА - ОСВЕТИ МРАКА„ ЦЕЛИ РАЗРАБОТВАНЕТО НА МЕТОДИЧЕСКО ПОСОБИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ДЕЦАТА, КОЕТО ДА ВЛЕЗЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА

Преподаватели и директори от училищата на територията на Община Трявна се включиха в пилотната фаза на проекта „Светулка - освети мрака„. Представянето на проекта се проведе в SOS - Детско селище - Трявна, където всички заинтересовани имаха възможност да разберат детайлите около самия проект, целите и възможностите, които предлага. „Светулка - освети мрака„, е проект насочен към превенция трафика на деца за сексуална експлоатация. Неговата реализация се осъществява от SOS Детски селища България, в партньорство със SOS Детски селища Швеция и с финансиране от Фондация Radiohjälpen, Швеция. Целта на проекта е децата да бъдат по-информирани за опасностите, както и да получат отговори на всички въпроси, свързани с трафика на хора. Не на последно място поднесе-ната информация трябва да бъде достъпна и разбираема за децата. Проектът е насочен към деца на възраст между 10-13 години. А ролята на учителите е да допринесат в изграждането на методическо пособие, което да бъде предоставено на Министерство на образованието за целите на обучението и прилагането му в училищата.

Липсата на информираност сред децата по отношение на трафика е една от основните причини, поради която SOS Детски селища България стартира проекта „Светулка„. В статистически план организаторите подчертават: „България все още е една от страните из-

точник на значителен брой жертви на трафик на хора в рамките на ЕС. Според статистически данни от 2016 г. около 15% от идентифицираните жертви на трафик в България са деца. Често те са сред най-честите жертви на насилие и експлоатация, защото не са способни да се защитят и в масовия случай такива деца са лишени от пълноценна родителска грижа и подкрепа. Най-честите причини за попадането им в схеми на трафик на хора и сексуална експлоатация са бедността, конфликтите и липсата на стабилна семейна среда, които ги лишават от дом и образование и ограничават тяхното нормално развитие„.

И тъй като трафикът на хора, с цел сексуална експлоатация, обхваща и децата, като една от най-рисковите групи, проектът е насочен именно към тях, като за целта се наблюдава на подобен вид обучение именно в училищна среда.

Нина Тодорова - съветник семейна грижа в SOS Детски селища:

„Понастоящем в България образователната система не разполага със специален модул, посветен на тази тема, работен на език, разбираем за децата. Информираността сред децата, особено тези, изложени на голям риск от това да станат жертви на трафик, е твърде малка, дори несъществуваща. Децата в риск разполагат с много малко възможности и начини да получат познания, които биха им помогнали

да разпознаят признаците на трафикиране. Най-уязвими са именно децата, настанени в алтернативна грижа, деца, които са преживели физическо или психическо насилие, децата, идващи от семейства в риск. Разработваме проект Светулка, за да стартира целенасочена кампания за информиране на уязвимите деца в училище, за да се обучат професионалисти, които работят с деца в риск и да осигурят включване на тази важна тема в образователната система чрез предоставянето на две методически ръководства. Проектът ще разработи две методически ръководства за работа: Мултимедийна образователна програма за деца и Ръководство за обучение на приемни родители, професионалисти, които работят в социални услуги за деца. След края на проекта тези образователни програми ще бъдат дарени на Министерството на образованието, така че цялата образователна и социална система ще може да ги използва„.

Обученията, в които се включиха и тревненските учители, са насочени не само към запознаване с проекта, а и към пряка ангажираност на преподавателите с него. Така всеки един от участващите ще има възможност сам да изработи програма, по която да представи различните модули, а след обобщение на резултатите ще бъде завършен и крайния вариант на методическото пособие.

Конкретното изпълнение на проекта ще включи-

ва мултимедийна образователна програма, която, под формата на филми, анимации, презентации, ще онагледява пред децата всички онези опасности, които ги дебнат, като ще им предоставя и методи, с които да се справят. Мобилно приложение пък ще осигурява на децата постоянна възможност за контакт с лица, които могат да им помагат при евентуална заплаха от трафик.

В обучението се предвижда да бъдат обхванати и възрастни, което ще включва приемни родители, социални работници и психолози, които работят в Центрове за обществена подкрепа, възпитатели и екипи, които работят в Центрове за настаняване от семеен тип. Обученията ще покрият теми като: идентифициране на признаци за трафик, включително техники за подлъгване на деца; информираност за различните рискови фактори и профили; начин на реакция при наличие на възможни рискови ситуации; прошене и крайния вариант на методическото пособие. Конкретното изпълнение на проекта ще включи-

ва мултимедийна образователна програма, която, под формата на филми, анимации, презентации, ще онагледява пред децата всички онези опасности, които ги дебнат, като ще им предоставя и методи, с които да се справят. Мобилно приложение пък ще осигурява на децата постоянна възможност за контакт с лица, които могат да им помагат при евентуална заплаха от трафик.

ва мултимедийна образователна програма, която, под формата на филми, анимации, презентации, ще онагледява пред децата всички онези опасности, които ги дебнат, като ще им предоставя и методи, с които да се справят. Мобилно приложение пък ще осигурява на децата постоянна възможност за контакт с лица, които могат да им помагат при евентуална заплаха от трафик. В обучението се предвижда да бъдат обхванати и възрастни, което ще включва приемни родители, социални работници и психолози, които работят в Центрове за обществена подкрепа, възпитатели и екипи, които работят в Центрове за настаняване от семеен тип. Обученията ще покрият теми като: идентифициране на признаци за трафик, включително техники за подлъгване на деца; информираност за различните рискови фактори и профили; начин на реакция при наличие на възможни рискови ситуации; прошене и крайния вариант на методическото пособие. Конкретното изпълнение на проекта ще включи-

ва мултимедийна образователна програма, която, под формата на филми, анимации, презентации, ще онагледява пред децата всички онези опасности, които ги дебнат, като ще им предоставя и методи, с които да се справят. Мобилно приложение пък ще осигурява на децата постоянна възможност за контакт с лица, които могат да им помагат при евентуална заплаха от трафик.

Марина Гашпарова

65 950 ДУШИ СА ПОСЕТИТЕЛИ ОБЕКТИТЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАН МУЗЕЙ - ТРЯВНА ЗА 2018 Г.

ТОВА СОЧАТ ДАННИТЕ ОТ ПУБЛИЧНИЯ ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА НА СМРЗИ - ТРЯВНА ЗА ИЗМИНАЛАТА ГОДИНА

65 950 е общият брой на посетителите на СМРЗИ - Трявна за 2018г. Това показва статистиката, представена в публичния отчет за дейността на Специализирания музей за 2018г. Най-много посетители са предпочели „Даскаловата къща“, чито праг са преминали 26 200 души през 2018г. Второ място по посещения отчита „Старото школо“, с 20 785 посетители, следвано от Славейкова къща - 9 957; Музей „Азиатско изкуство“, - 4 469; „Музей на иконата“, - 1940; „Ангел Кънчева къща“, - 1027; „Райкова къща“, - 958; Галерия „Казанов“, - 502; Художествена галерия - 112. За изминалата календарна година са изнесени 608 беседи.

По отношение на събирателната и фондовата дейност на СМРЗИ - Трявна за 2018 година, музейната библиотека е обогатена с 41 нови книги, със специализирана тематика. Във фондовете на музея се съхраняват 86 791 броя културни ценности. През 2018 година във фондовете са постъпили още предмети с историческа и художествена стойност. В основен фонд „Етнография“, - 40 бр.; в основен фонд „Изкуство“, - 4бр.; в научно-спомогателен фонд „Документи“, - 1бр. и в научно-спомогателен фонд „Изкуство“, - 2 бр. предмети. Всички тези предмети са документирани, инвентаризирани и паспортизирани, съгласно действа-

щата нормативна уредба. Според наредбата за оформяне на музейните фондове на всеки пет години се извършва пълна инвентаризация на музейните фондове, такава е извършена през 2018 г., и предаването на основен фонд „Изкуство“, като фондът е приет от Константин Малчев.

В публичния отчет за дейността си от СМРЗИ - Трявна представят Издателската и научноизследователската дейност на всички музейни работници. В отчета са представени и всички експозиции за изминалата година, изложби и участия в чествания на исторически значими за българската история дати и събития.

Проектите, по които

са работили от СМРЗИ - Трявна също са отразени в отчета. През изминалата година Специализираният музей спечели проект към НФ „Култура“, за изработката на табла - бордове. „Когато миналото беше настояще“, е наименованието на вече финализирания проект.

От специализирания музей отчитат и успешна дарителска кампания под наслов „Спомени от нашето детство“, която целта набиране на предмети, тяхното съхранение и опазване в следните категории: стари ученически униформи и пособия, стари детски играчки, дребни предмети от бита, в това число радиотелефони, настолни лампи, фотоапарати и други.

Не малък брой са мероприятия, организирани от СМРЗИ - Трявна през изминалата година, сред които традиционните изработки на сурвакници, „Любовната ракла“, и украсяването на великденски яйца. Специализираният музей е гостувал със свои експозиции в други музеи в страната, както е бил и домакин на такива. Активно е участието на СМРЗИ - Трявна в емблематичните за града „Славейкови дни“, както и в „Дни на дърворезбата“.

През 2018г. е подредена и изцяло обновена експозицията в „Музея за азиатско изкуство“, включваща предмети от последното дарение на Златко Паунов.

ЗА ПЕСНИТЕ И ВИНОТО

Тревненци са благодарни на учителя Петко Славейков за това, че създава у децата им любов към знанието, научава ги на потребни неща, ред, справедливост

Следващите редове са поглед към човека Петко Славейков, на който разбира се не е чуждо нищо човешко. И любовта, и виното са сред важните неща в неговия живот. Тук философията му е: **“Който не обича винцето, жените и песните, той през сичкия си живот говедео остава”**.

В архива на Богомил Даскалов в гр. Габрово се пази разказ за това, как Петко пишел песните си. Дължим го на Коста Петков, син на известния през втората половина на XIX век тревненски музикант Петко Кулов.

„Дядо Петко Славейков и баща ми бяха задушевни приятели. Детинство, юношество и ергенлък са прекарвали все наедно.

Като станал в Трявна учител, Славейков живял в училището. Всяка вечер баща ми ходел да ношуват в компания.

Бъклицата била всякога пълна с вино и стояла до възглавницата на Славейков. За вода не се грижели. Вечеряме, разправя баща ми, попеем, посвирим (двамата свирили на цигулка – б.а.), прочете нещо адаша, па си легнем да спим. Минат пет, десет минути, току чуя: „къл-къл-къл“, неопределени звуци, а те бяха от бъклицата, която често повтаряше обичайната си „клетва“ анонимно, без да се адресира към личност. Тази „клетва“

от бъклицата често се повтаряше в нощната тишина...

- *Адаш, буден ли си?*

- *Буден съм, адаш.*

- *Я, запали газеничето!*

Запаля газеничето и той стане, вземе молив и тефтерчето и почва да пише.

- *Нова песен, адаш, нова песен!*

И надигне бъклицата, възхитен от новото си произведение тъй, както майка се радва на новороденото си отроче.

- *Ха, дръпни и ти! За новата песен!* – И ми подаде бъклицата, за да продължи и в моите уста монотонната си клетва.

Прочете няколко пъти стиховете и почна да тананика по тях, докато се установи на някоя мелодия – разбира се чужда. Тогава почнем да повтаряме двама, докато хубаво се установим върху мелодията и я запомним добре. Малко почивка и повече глътки от бъклицата и току повтаряме „новата“ песен и пак глътките и най-последно късничко, лягаме на спане. Ето коя песен била написана тази нощ:

*Златната светла зора,
на огнени крила,
зад зелената гора
вече излетяла.*

*Летях хвърчах омаян
в един вечерен час,
и като един отчаен
за тебе плача с глас.*

продължава на стр. 6

продължение от стр. 5

На другата вечер отиваме на седенките, запяваме новата песен – казваше баща ми, а момите и момците слушат с голямо внимание и напрягат слух и тъй след дълги повтаряния, се усвоява от всички, а на другия ден се разчуваше по целия град, че даскал Петко извадил нова песен, която проникваше и в другите градове, за да дойде популярност, както всички негови песни по онова време.

В младенческата си възраст, той е писал изключително стихове от любовен характер, а като възмъжал е починал да пише и патриотически. Повече от любовните му творения са се пели. Мелодията им е комбинирал от гръцки и турски песни. Или всецяло заети, като е пришивал стиховете си към тях. Та тъй и днес нямаме оригинални мелодии.

Да си дойдем на думата. Задомил се той, задомил се и баща ми и развъдили по кош дечурлига. Като семейни те пак били неразделни. Двамата всеки празник пели в черквата „Св. Архангел“. Един празник и аз отидох с баща си в черква. Като се свърши литургията, излязохме и пред портата на черковния двор бе седнал просяк, но величествена фигура. С разкошна бяла брада, като от коприна. Едър и внушителен човек. Наподобяваше „Господ Саваот“, както го рисуват по иконите.

- *О-о-о-о, дядо, имаш брада царска.* – му каза Славейков.

- *Е-е-ех, синко, брада царска, ала глава воденичарска* – отговори просякът.

Извади тефтерче дядо Петко и записа нещо. Сега срещам това изречение на просяка в „Славейковия лексикон“.

Отминахме просяка. Баща ми и Славейков заприказваха нещо. На раздялата дядо Петко каза на баща ми:

- *Нали разбра? На обяд там!*

След около един час, пред нашата порта дойде кабриолет. До тогава никой друг нямаше бричка. Славейков го пратил да ни отнесе на тяхната бахчия. Това били приказвали на раздялата след черква.

Отидохме и кабриолетът се върна в града, за да донесе и тях. Дойдоха. А след тях още три-четири покани семейства – пеш.

Като се събра компанията от около 15-16 души възрастни и много дечурлига, дядо Славейков издаде заповед: *Всички булки да свалят горните рокли, да останат по долни червени фусти и така да готвят.*

Ливадата беше разкошна, с тъмнозелена дебела трева. Сред ливадата студен бистър кладенец. Около кладенеца послаха червени халинати – кебета. Чудесна бе хармонията между зелената и червените кебета и червените долни фусти на жените.

Натопиха шише с ракия в студения кладенец да изстива. Той извираще на самото си място с изобилна вода. Някои от мъжете започнаха да правят салата – мезе. Жените почнаха да готвят при буен огън, а децата – търчаха по зелената трева като ранни яренца.

Обстановката изобщо беше поетична. Чист въздух, зеленина, слънце, май...

Мъжете насядаха на червените кебета, послани на земята върху буйната трева, запушиха цигари и почнаха „ракия – кеф“. Тихичко захванаха да тананикат от Славейковите любовни песни: *„Видех и познавам, Сий-ке гълъбице, че с любовта си веч не съм ти мил....“*

Ний децата веднага се насъбрахме около тях. Музиката има свойството да привлича хората тъй, както светлината привлича пеперудите, но от любов към светлината пеперудите стават жертви на пламака, а хората се опитомяват.

Хубава беше гледката. Запели тихичко мъжете с весел израз на лицата, засмени, безгрижни... Това беше единственото средство да прекарат някоя друга минута – час в безгрижие през робското време.

Жените оставаха безучастни. И те подемаха следващата песен с мелодичните си чисти гласове. Дядо Славейков сияеше най-вече за туй, че се пее негова песен и то от всички, и от „булките“... Той обичаше всичко в природата, та не мразеше и жените...

Пристанаха да пият, пиха по чаша ракия и запалиха цигари. Няколко минути тишина.

Славейков обходи с поглед околността, спря погледа на кладенеца и се провикна: *“Е-е-е-ех! Блажен рай, красота, живот!”* Пак се бе вдъхновил от природата. От чистия въздух, от цветята, от хладния май, от студения бистър кладенец. Извади тефтерче и почна да пише.

Тишина. Всички чакаха нещо. След 15-20 минути, той престана да пише. Вдигна сияещо лице и зачете с възторг:

*Триви цветя зелени,
със райски хубости,
край кладенци студени
златни за тях венци.*

Радост със смях се изви от мъжете. Жените слушаха втренчени. Коя с лъжица в ръка, коя с тиган, коя с дилаф, коя с кутия сол и се чу от тях: *“Нова песен!”* И гласове: *“Даскале, честита, честита ни нова песен!”*

Дядо Петко беше вече удвоил и утроил настроението си от всеобщия ентузиазъм и поздрави от компанията. *“Дайте по една ракия за новата песен”* – извика той.

След това загледа в тефтерчето и почна да тананика тихичко по стиховете, докато намери известната на всички ни днес мелодия. Още същия ден песента се оформи и по-после се усвои от народа такава каквато си е днес. Популярна, както всички негови песни.

Бъклиците изстиваха в студения извор и обедата стана готов. Наредиха се на дълга трапеца по семейно и тоз час лъжици и вилици почнаха да хлопат в „симетричен състав“. Чаши нямаше. Бъклицата обикаляше от уста в уста. Липсваше чувство на страх от зараза и все пак, хората бяха здрави. Благословена християнска трапеца! Господ бе благословил и зараза не можеше да вирее. Такова поверие съществуваше, защото надеждата за спасение от робството беше в религията. Хората тогава бяха добре набожни. Робството ги сплотяваше, а религията – утешаваше.

Свърши се обяда, настъпи почивка. Мъжете налягаха под хладните сенки, а жените в група седнаха, тихичко попяват „новата песен“, която още не бе се очертала в паметта им добре – учеха я.

Поспаха и станаха мъжете, измиха се на кладенците студени и им се поднесе кафе от весела булка. Новото подеха новата песен, за да я позаучат.

Към 4 часа след обяда, дядо Петко Славейков бръкна в джеба на палтото си и извади един револвер (сега знам, че беше система „Лефуше“). Той го посочи на компанията и каза: *“Виждате ли това? Това убива човек на сто крачки.”*

Всички гледаха револвера с голямо любопитство. Чичо ми беше човек с художническа натура и голям любител на „новото“. Пръв той взе револвера да го разгледа.

- *Алтя – патлак, Шестогръмник се казва* – добави дядо Славейков – *Поставете една плоча на сто разкрача и ще видите, че куришумът ще удари в нишана.*

Поставиха плочата и пръв гръмна дядо Петко Славейков. Почнаха да се изреждат. Кой случи – кой не, но в този момент по шосето минаваше конен стражар – тур-

продължава на стр. 7

продължение от стр. 6

чин. Връщаше се от колиби – ходил по служба. Спря коня до оградата. Виждаше се само бюста му. Доварът замаскираше коня.

- Защо гърмите? Защо нарушавате тишината, а? Не знаете ли, че това не се позволява на гяурите? Или искате всички ви да подкарам към конака?

Смут настана в компанията – наруши се настроението. Баща ми трепна, скочи и се впусна към стражаря, посочи му пътя към града с някаква забележка, която остана в тайна...

Стражарят уклеи уши, сви се като мокра кокошка, бутна коня и замина, без да възрази нещо.

Връщайки се, баща ми бърбеше: *"Кростави кучета! Те ми са сърбали чорбата, та ме познават много добре!"*

Успокои се компанията и почнаха *"ракия – кефи"*. Вечеряхме и на здрач, вкупом поехме към града, като пяхме новата песен. При такава обстановка дядо Петко Славейков написа *"Треви, цветя зелени..."*

Петко Славейков бил наясно и с приготвянето на виното. Опитал си споделил в своята *"Готварска книга или наставления за всякакви гостби..."*, излязла от печат през 1870 г. в Цариград:

Чисто вино

Вина стават наистина от разни овоци по разни начини, но всякога най-чистото и най-хубавото вино става от грозде. За да имаш хубаво вино, трябва да внимаваш добре в навременното бране на гроздето. Ако обереш гроздето зелено, виното става слабо и не трае за много. Ако ли го обереш, когато вземе да избутиява и да прогнива и тогаз не дава хубаво вино. За вино гроздето трябва да се бере, като стои на лозата само шест дена подир узряването си.

Ако искаш да познаеш гроздето узряло ли е, съгледай костилчиците вътре в зърната. Ако се взели да се виждат, тъй като позачернели, гроздето трябва да се бере. Ако ли се виждат още зеленикави, не е още за бране. Или инак: като стиснеш зърното, ако костилчиците изкочат сами, гроздето е узряло. Ако ли изкочат с малко месце от гроздето, полепнало по тях, гроздето е зелено още.

Колкото е гроздето по-зряло, толкоз виното става похубаво, силно и по-малко трае. Затуй добре е да отделяш недозрялото грозде, да го стъпкваш и да наливаш особно, от което става такожде вино пивко и резливо, но иска да го употребяваш по-напред, защото не трае. А пък като стъпчеш и налееш наедно и зрялото и недозрялото, лишаваш се от ползата да имаш първо качество хубаво и трайно вино.

Още по-хубаво става виното ако като обереш зрялото грозде, го простириш на черга разредено да стои на слънце два-три дена и тогаз да го тъпчеш. Само, че тогаз то пуца по-малко вино.

Някои казват, че имало голяма полза да отделиш гроздето и по цвят, тоест да отдеряш бялото грозде от черното и особено да го тъпчеш и наливаш.

След това трябва голямо внимание връз чистотата и сухотата на съдовете, в които ще наливаш виното, защото много зависи от него. Не само бъчвите трябва да са чисти и сухи, но още и лингът или корабът, в който ще се тъпче виното трябва да бъде чист и сух и още преди десетина дена да са отворени, да вземат въздух и да ги избие вятърът.

За подчервяване на виното.

Много и разни способи има за подчервяване на вино, но най-добрите от тях са следующите.

1. Съразмерно с виното, което ще налееш да набереш

и хубаво черно грозде, което да го сгрухаш и смачкаш хубаво в една фотия или качка и да го подържиш с пращините да постои три - четири дена, да го изцедиш тогаз и да налееш сока в бъчвката връз виното, преди да е взело още да кипи.

Ако не можеш да намериш толкоз черно грозде, колкото ти трябва, то купи сушено черно грозде (черни стафиди), но него трябва да залееш с вряла вода два ката от тежината на сухото грозде и да го покрийеш, за да омекне. Тогаз да го сгрухаш добре и след сгрухването да му налееш и 4 ката мът (шара), да престои 3-4 дена и тогаз да изцедиш сока и да го налееш в бъчвката.

2. Подчертава се такжи виното и с разни сиропи, от които най-сгодни са сироп от къпини, ако можеш да набереш толкоз; сироп от чернулки череши, от черни бруфонки и от зрели зърна на бърз.

Сиропите за подчервяване на виното стават, като изцедиш сока от поменатите плодове, да им туриш толкоз шекер, колкото тежи сокът и да ги вариш. Като го препениш, да го оставиш да изстине и да го налееш във виното, щом се оталожи от прекипяването. После го замажи.

Как да направим черното вино да стане бяло.

Ако искаш черното вино да стане бяло, тури му няколко сироватка с една унция стипца за всеки 8 ведра вино и го разбъркай добре с една чиста тояга. Или изгори пръчки от лози, които дават бяло грозде и тури пепелта вътре в черното вино да стане бяло.

Как да направиш бялото вино да стане черно.

Изгори пръчки от лози, които раждат черно грозде и тури пепелта им в бялото вино да стане черно. Или изгори пръчки от черница, която дава черни бруфонки и пусни в бялото вино да стане черно.

Кога трябва да се претака виното

Вина, които са от тлъста и влажна земя, претакай ги през ноември след пълнолунието. Вина, които са от суха и постала земя, претакай ги през март, на последната четвърт на луната, защото което вино се претака, когато още месецът е на пълнене, т.е. от 1 – ви до 15 – ти на луната – вкисва се. И пак не трябва да се претака вино, кога цъфтят лозята и трендафилът.

Кога да познаеш ще трае ли виното или ще се развали скоро.

Извади отсред бъчвата малко вино, та го възвари и го остави да изстине. Тогаз опитай го и каквото бъде то на вкус – кисело или сладко, таквот ще стане всичкото вино на скоро.

Ще трае ли или ще се развали виното, познава се по цвета, който има отгоре. Ако цветът на виното си е чист бял, то е добър знак. Ако ли е чер и прежълтял, показва, че виното скоро ще се развали.

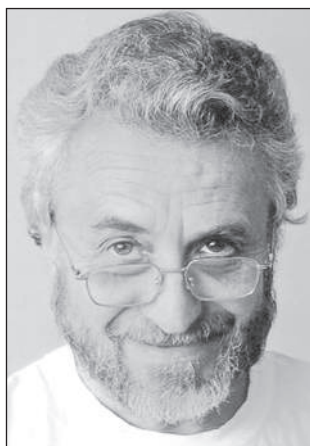
Като наточиш вино от бъчвката, натопи в него малкия си пръст и ако усещаш виното, че е студено, ще трае. Ако ли го усещаш възтопло – показва, че ще се развали.

Развалено вино да поправиш

Ако удря виното на мухъл, вземи един вързоп нашенски или светогорски чай, който изсуши на въздух и го обеси всред виното, но за да можеш да направиш това, трябва да го привържеш о тежко нещо. Тези листовце остави в него 24 часа. Ако ли удря още на мухъл, ти дръж тези листовце в него до тогава, додето да изчезне. Само трябва да пазиш да не стоят листовците много време във виното, защото ще да му приобщят миризмата си. Затова е най-добро по-често да опитваш виното.

*Подготвено със съдействието на
Лидия Горанова и Ирина Димитрова,
Специализиран музей - Трявна*

ВАЛЕНТИНКИ с Веско Зигаров

- * Той беше изключителен дегустатор. Само като разклати и помириса виното в чашата, разбра, че в този момент жена му изневерява със собственика на винарната.
- * Взема си дрехи – втора ръка. Взема си мебели – втора ръка. Взема си кола – втора ръка. Взема си техника – втора ръка. Само едно не разбра, жена му през колко ръце е преминала.
- * Сервитьорката събра очите на мъжете. Когато я попитаха какво има за вечеря, тя им отговори: „яйца на очи“.
- * Жена бие ли на очи, бие и по джоба.
- * Любовта е възможен лек, докато вземеш да взимаш депресанти.
- * Ровеше се в миналото на жена си. Беше археолог.

- * Влюбиш ли се от пръв поглед, може разноглед да те направят.
- * Като видя умствения ѝ багаж, си стегна куфарите.
- * Аз я милвам, а тя се прави на ... ударена.
- * Дезодорантът е дезориентация на нюха. Може да те доведе до некъпана, но напарфюмирана...

